

ANTONÍN DVORÁK

**KVARTET C DUR
QUARTETT C DUR**

op. 61

**STÁTNÍ NAKLADATELSTVÍ
KRÁSNÉ LITERATURY, HUDBY A UMĚNÍ**

SMYČCOVÝ KVARTET C DUR

Podle původních pramenů k tisku připravila Komise pro vydávání děl Antonína Dvořáka: Otakar Šourek, předseda — Jan Hanuš, vedoucí redaktor — František Bartoš — dr. Jiří Berkovec — dr. Antonín Čubr — Ladislav Láska — Antonín Pokorný — Karel Šoic.

ANTONÍN DVOŘÁK (8. IX. 1841—1. V. 1904) dokončoval právě náčrt k historické zpěvohře „Dimitrij“, na němž pracoval od začátku dubna do konce října roku 1881, když se ve vídeňských novinách dočetl zprávy, že tamní smyčcové kvarteto Josefa Hellmesbergera staršího, profesora houslí na konservatoři a kapelníka dvorní opery (1828—1893), chystá pro koncert na 15. prosinec první provedení jeho nového smyčcového kvartetu. „*Co tedy dělat, musel jsem operu odložit a psát kvartet*“, svěřoval se v dopise z 5. listopadu milému příteli Aloisu Göbloví do Sychrova u Turnova. Ze toto pracovní přeorientování se u něho neobešlo bez určitých rozpádků, možno poznat z toho, že začal nejprve se skladbou v tónině F dur, ježíž první větu napsal ve dnech 7. až 9. října toho roku ve svém letním útulku ve Vysoké u Příbrami. (Partitura tohoto fragmentu vyšla po prvé až v roce 1951 jako 43. číslo sbírky Kapesních partitur v nákladu Národního hudebního vydavatelství Orbis v Praze.) Nebyl však s jejím zněním patrně spokojen a začal proto kvartet zcela nový, a to v tónině C dur, jehož partituru psal u prvé věty od 25. října, u druhé od 27., u třetí od 29. téhož měsíce a u čtvrté od 4. do 10. listopadu 1881, vesměs už v Praze. Práce na celé čtyřvěté skladbě, počítáme-li s tím, že vlastní partituře předcházel neznámý dnes náčrt, trvala tedy právě jen dobu jednoho měsíce.

Tato spěšnost práce při pochopitelném tvůrčím soustředění na zpěvohru „Dimitrij“ vedla patrně Dvořáka k tomu, že vedle nových myšlenek thematických použil v tomto kvartetu také tří themat data o něco staršího. Bylo to jednak úvodní thema pomalé věty druhé, které mělo původně začínat nepoužitou pak pomalou větu do sonaty F dur pro housle a klavír op. 57 z roku předcházejícího. A byla to pak hlavní themata ve větě třetí (takt 1.—4.) a čtvrté (1.—4.), z nichž první bylo původně vedlejším thematem krajních částí v Polonéze pro violoncello a klavír z roku 1879, zatím co z druhého thematu při tříčtvrtní jeho rytmisaci vyrůstala dříve střední část téže skladby, Dvořákem později zapomenuté a vydané až v roce 1926, tedy dvaadvacet let po umělcově smrti.

Použití těchto starších themat nezabránilo ovšem, že v kvartetu C dur vzniklo dílo, které v kráse, výraznosti a slohové čistotě myšlenek, v důmyslu thematické práce a v mistrovsky smělé rozptí stavby bylo dalším vzestupem v komorní tvorbě umělcově.

Jak bylo už zmíněno vpředu, kvartet C dur, dílo 61., měl být po prvé hrán na koncertě Hellmesbergerova kvarteta ve Vídni dne 15. prosince 1881. Pro těsně předcházející katastrofální požár v budově někdejšího Ringtheatru, při němž zahynul velký počet návštěvníků, musil však být koncert z pietních důvodů odložen a není známo, kdy došlo k jeho uskutečnění. Jinak byl kvartet několikrát proveden v Německu (po

prvě snad 6. prosince 1882 v Bonnu), načež v Praze byl po prvé hrán na komorním večeru Umělecké besedy 5. ledna 1884 v sále Konviktu (hráli jej Ferdinand Lachner, Julius Raušer, Josef Krehan a Alois Neruda). — Tiskem vyšlo dílo v únoru roku 1882 u firmy N. Simrock v Berlíně s dedikací Josefu Hellmesbergerovi, a to v parti- tuře, hlasech a v úpravě Josefa Zubatého pro klavír na 4 ruce. O tom, jak se staví nové vydání SNKLHU k vydání prvému, pojednává podrobně Vydatelská zpráva za poslední stranou not.

Otakar Šourek

STREICHQUARTETT C DUR

Nach Originalquellen zum Druck vorbereitet von der Kommission für die Herausgabe der Werke Antonín Dvořáks: Otakar Šourek, Vorsitzender — Jan Hanuš, leitender Redakteur — František Bartoš — Dr Jiří Berkovec — Dr Antonín Čubr — Ladislav Láska — Antonín Pokorný — Karel Šolc.

ANTONÍN DVORÁK (8. IX. 1841—1. V. 1904) war eben zu der Beendigung der Skizze zu seiner historischen Oper „Dimitrij“ gelangt, an welcher er von Anfang April bis Ende Oktober 1881 arbeitete, als er in Wiener Zeitschriften die Notiz las, die dortige Quartettvereinigung Josef Hellmesbergers senior, des Professors des Violinspiels am Konservatorium und Kapellmeisters der Hofoper (1828—1893), bereite für ein Konzert am 15. Dezember die Erstaufführung eines neuen Streichquartetts von Dvořák vor. „Was konnte ich also tun, ich mußte die Oper beiseitelegen und das Quartett schreiben“, schrieb er am 5. November seinem vertrauten Freunde Josef Göbel nach Sychrov bei Turnov. Daß ihn diese Umstellung des Arbeitsplans gewissermaßen in Verlegenheit brachte, ist daraus zu ersehen, daß der Meister das Werk, dessen ersten Satz er vom 7.—9. Oktober 1881 in seiner Sommerfrische in Vysoká bei Příbram schrieb, zunächst in F dur zu komponieren begann. (Die Partitur dieses Fragments wurde zum erstenmal erst im Jahre 1951 als 43. Nummer der Sammlung der Taschenpartituren vom Verlag Národní hudební vydavatelství Orbis [Nationaler Musikverlag Orbis] in Prag herausgegeben). Dvořák scheint jedoch mit ihr nicht zufrieden gewesen zu sein und begann deshalb die Komposition eines ganz neuen Quartetts, u. zw. in C dur; die Partitur des ersten Satzes schrieb er vom 25. Oktober, des zweiten vom 27., des dritten vom 29. Oktober und die des vierten Satzes vom 4. bis zum 10. November 1881, durchwegs in Prag. Die Arbeit an dem ganzen vierätzigen Werke nahm demnach, wenn wir in Betracht ziehen, daß der eigentlichen Partitur die heute verschollene Skizze vorangegangen war, nur einen Monat in Anspruch.

Dieses eilige Arbeitstempo bewog daher Dvořák — mit Rücksicht auf die begreifliche Konzentrierung auf die Arbeit an der Oper Dimitrij — offenbar dazu, neben neuen thematischen Ideen in diesem Quartett auch drei Themen älteren Da-

tums zu verwenden. Einerseits war dies das Eingangsthema des langsamem zweiten Satzes, mit welchem ursprünglich der später nicht verwendete langsame Satz der F dur Sonate für Violine und Klavier op. 57 aus dem vorangegangenen Jahre beginnen sollte. Andererseits waren es die Hauptthemen des dritten (Takt 1—4) und des vierten Satzes (Takt 1—4), deren erstes zunächst das Seitenthema der Eckteile der Polonaise für Violoncello und Klavier aus d. J. 1879 gebildet hatte, während aus dem zweiten Thema in dessen $\frac{3}{4}$ taktiger Rhythmisierung zuerst der mittlere Teil dieser bei Dvořák in Vergessenheit geratenen Komposition entstanden ist, welche erst i. J. 1926, also 22 Jahre nach des Meisters Tod, im Druck veröffentlicht wurde.

Die Verwendung dieser älteren Themen stand jedoch der Tatsache nicht im Wege, daß in dem Quartett C dur ein Werk geschaffen wurde, welches in seiner Schönheit, durch die Innigkeit des Ausdrucks und Stilreinheit seiner Gedanken sowie durch die sinnreiche thematische Arbeit und die kühne Entfaltung seines Bau-gefüges einen weiteren Aufstieg in dem Kammermusikschaffen des Künstlers be-deutete.

Wie bereits oben erwähnt, hätte das C dur-Quartett, op. 61, beim Konzert des Quartetts Hellmesberger in Wien am 15. Dezember 1881 zur Aufführung gelangen sollen. Wegen des kurz vorher eingetretenen katastrophalen Brandes des ehemaligen Ringtheaters, welchem eine große Zahl von Besuchern zum Opfer fiel, mußte das Konzert aus Pietätsgründen verlegt werden und es ist nicht bekannt, wann es zu-stande gekommen ist. Sonst wurde das Quartett einigemale in Deutschland (dort zum erstenmal vielleicht am 6. Dezember 1882 in Bonn) gespielt, dann in Prag, -daselbst erste Aufführung an einem Kammermusikabend in der Umělecká beseda (Künstler-ressource) am 5. Jänner 1884 im Konviktssaal. Es spielten Ferdinand Lachner, Julius Raušer, Josef Krehan und Alois Neruda.— Im Druck ist das Werk im Fe-bruar 1882 bei der Firma N. Simrock in Berlin mit der Widmung für Josef Hellmes-berger, u. zw. in der Partitur, in den Stimmen und in einer vierhändigen Klavier-bearbeitung von Josef Zubatý erschienen.

Darüber, wie sich die vorliegende neue Ausgabe des Staatsverlags KLHU zu der Erstausgabe verhält, wird im Revisionsbericht nach der letzten Seite des No-tentextes ausführlich berichtet.

Übersetzt von I. Turnovská

Otakar Šourek

QUATUOR A CORDES EN UT MAJEUR

Préparé pour l'impression d'après les documents authentiques par la Commission pour la publication des œuvres d'Antonín Dvořák: Otakar Šourek, président de la Commission — Jan Hanuš, rédacteur principal — František Bartoš — Dr Jiří Berkovec — Dr Antonín Čubr — Ladislav Láska — Antonín Pokorný — Karel Šolc.

ANTONÍN DVOŘÁK (8. 9. 1841—1. 5. 1904) était sur le point de terminer l'esquisse de son opéra historique „Dimitri“, à laquelle il s'était employé depuis le début d'avril jusqu'à la fin d'octobre 1881, lorsqu'il lut dans un journal de Vienne que le Quatuor à cordes viennois Joseph Hellmesberger l'aîné, professeur de violon au Conservatoire de Musique et chef d'orchestre de l'Opéra de la Cour (1828—1893), préparait pour son concert du 15 décembre prochain la création de son nouveau quatuor. „*Qu'y avait-il donc à faire — j'ai dû abandonner l'opéra et attaquer le quatuor,*“ écrivait-il le 5 novembre à son cher ami Alois Göbel de Sychrov près de Turnov. Que ce changement d'orientation dans son travail ait été pour lui la source d'un certain embarras, c'est ce que semble prouver le fait qu'il se lança d'abord dans une composition dans le ton de Fa majeur dont il écrivit le premier mouvement du 7 au 9 octobre, étant en villégiature à Vysoká près de Příbram. (La partition de ce fragment ne parut pour la première fois qu'en 1951, comme le numéro 43 de la Collection des partitions de poche, aux Editions nationales Orbis, Prague.) Peu content, à ce qu'il semble, de sa teneur, il se mit à écrire un quatuor tout neuf, cette fois dans le ton d'Ut majeur. Il écrivit alors la partition du premier mouvement à partir du 25 octobre, celle du second dès le 27, celle du troisième depuis le 29 du même mois, et la partition du quatrième mouvement du 4 au 10 novembre 1881, cette fois toujours à Prague. Le travail consacré à cette oeuvre composée de quatre

mouvements prit donc au maître, en tout et pour tout, un seul mois. Cette hâte, qui s'explique aisément par la concentration créatrice de l'artiste sur l'opéra „Dimитри“, lui fit utiliser, dans ce quatuor, à côté d'idées thématiques toutes nouvelles, trois thèmes de provenance moins récente. C'était d'abord le thème initial du second mouvement, lent, sur lequel devait s'ouvrir originellement le mouvement lent, non utilisé plus tard, de la Sonate en Fa majeur pour violon et piano, op. 57, de l'année précédente; puis, les thèmes principaux du troisième mouvement (mes. 1—4) et du Finale (mes. 1—4); le premier avait été originellement le second thème des parties extrêmes de la Polonoise pour violoncelle et piano, de 1879, tandis que l'autre thème, rythmé à trois-quatre, avait servi de base pour la partie médiane de la même oeuvre, oubliée par Dvořák dans la suite et publiée seulement en 1926, donc 22 ans après la mort du compositeur.

L'utilisation de ces thèmes antérieurs n'empêcha naturellement pas que le Quatuor en Ut majeur ne s'avérât une oeuvre qui, par la beauté des idées, par leur caractère expressif et par la pureté du style aussi bien que par le travail thématique ingénieux et par la hardiesse magistrale de la construction architecturale, marque un nouvel exploit dans la musique de chambre du compositeur.

Comme nous l'avons dit plus haut, le Quatuor en Ut majeur, op. 61, devait être créé au concert du Quatuor Hellmesberger, à Vienne, le 15 décembre 1881. Cependant, par suite de l'incendie tout récent du bâtiment de l'ancien Ringtheater, où un grand nombre de spectateurs avaient trouvé la mort, le concert dut être ajourné par respect pour ces tragiques circonstances, et l'on ne sait pas si ni quand il eut lieu. D'autre part, le Quatuor fut exécuté à plusieurs reprises en Allemagne (pour la première fois, peut-être, le 6 décembre 1882, à Bonn); à Prague, il fut joué pour la première fois le 5 janvier 1884, à la soirée de musique de chambre donnée par la Umělecká Beseda (Association Artistique) dans la salle du Konvikt, avec, pour interprètes, Ferdinand Lachner, Julius Raušer, Jos. Krehan et Alois Neruda. — L'oeuvre parut, avec une dédicace à Joseph Hellmesberger, aux éditions N. Simrock, Berlin, au mois de février 1882, partition complète, parties séparées et un arrangement pour piano à quatre mains dû à Joseph Zubatý.

Pour les rapports de la présente édition nouvelle des Editions Nationales KLHU avec l'édition princeps Simrock, voir les Notes de l'Editeur qui font suite à la partition.

Traduit par Dr J. Fiala

Otakar Šourek

Durata cca 35' min.

I. Allegro (11·30')	1
II. Poco adagio e molto cantabile (8')	20
III. Scherzo. Allegro vivo (7·75')	28
IV. Finale. Vivace (8·10')	39

Violino I, Violino II, Viola e Violoncello

QUARTETTO
UT MAGGIORE

I

ANTONÍN DVORÁK, op. 61
(1841 - 1904)

Allegro

Violino I *p espressivo* —————— *fz* —————— *pp*

Violino II *pp* —————— *fp* —————— *pp*

Viola *pp* —————— *fp* —————— *pp*

Violoncello —————— —————— —————— *pp*

10

poco a poco crescendo ——————
——————
poco a poco crescendo ——————
——————
poco a poco crescendo ——————
——————
poco a poco crescendo ——————
——————

15

f ——————
——————
f ——————
——————
f ——————
——————
f ——————
——————

Musical score for orchestra, page 10, measures 19-24. The score consists of six staves. Measures 19-20 show woodwind entries. Measure 21 features a prominent bassoon line. Measure 22 includes a forte dynamic. Measures 23-24 show a continuous eighth-note pattern across all staves.

A musical score page showing two staves of music for orchestra. The top staff consists of four treble clef staves, and the bottom staff consists of three bass clef staves. The music features eighth-note patterns and sixteenth-note patterns. Measure 25 ends with a double bar line and repeat dots. Measure 26 begins with dynamic markings 'ff' (fortissimo) and 'ff' (fortissimo). The page number '25' is located in the top right corner.

A musical score page showing two staves of music for orchestra. The top staff consists of three treble clef staves, and the bottom staff consists of one bass clef staff. Measure 10 begins with a forte dynamic (f) in the first treble clef staff. Measure 11 begins with a forte dynamic (f) in the second treble clef staff. The music features various rhythmic patterns, including eighth-note and sixteenth-note figures, and dynamic markings such as fz (fortissimo) and ff (fortississimo).

35

pp

cresc.

pp

mf cresc.

mf cresc.

mf cresc.

mf cresc.

mf cresc.

mf cresc.

40

f

ff

f

ff

f

ff

f

ff

f

ff

45

fz.

p

fz.

p

fz.

p

fz.

p

fz.

p

B

fp

pp

fp

pp

f

p express.

pp

pp

pp

A page from a musical score featuring five staves of music for orchestra and piano. The top staff shows two woodwind parts playing eighth-note patterns. The second staff shows a bassoon part with sustained notes and dynamic markings. The third staff shows a cello part with eighth-note patterns. The fourth staff shows a double bass part with sustained notes. The bottom staff shows a piano part with eighth-note patterns. Measure numbers 55 and 60 are visible above the staves. Dynamic markings include crescendos (cresc.), decrescendos (decresc.), and various dynamics like p (pianissimo), f (fortissimo), and pp (pianississimo). Articulation marks like accents and slurs are also present.

65

rit.

p

dim.

p

pp

ppp

p

dim.

pp

ppp

p

ppp

p

ppp

C in tempo 70

dolce

75

pp

pp

pp

pizz.

pp

pizz.

pp

pp

pp

pizz.

pp

arco

80

pp

pp

pp

pp

pp

arco

pp

85

pp

pp

pp

pp

pp

pp

p

p

p

p

D
tranquillo

90

dim.

pp

pp

dim.

pp

pp

dim.

pp

pp

pp

pp

95

pp

pp

p

f

pp

p

f

pp

p

f

pp

f

100

dim.

dim.

p

p

dim.

p

p

dim.

p

p

#

A musical score page from Gustav Mahler's Second Symphony, Op. 61. The page is numbered 105 at the top right. It contains five staves: soprano, alto, tenor, bass, and piano. The piano part includes dynamic markings pp, ff, and 3. The music consists of various rhythmic patterns, including eighth-note chords and sixteenth-note figures.

Musical score for orchestra, page 110, measures 1-2. The score consists of four staves: Violin I, Violin II, Viola, and Cello/Bass. Measure 1 starts with a forte dynamic. Measure 2 begins with a piano dynamic. Measure 3 starts with a forte dynamic. Measure 4 begins with a piano dynamic.

Musical score for orchestra and piano, page 2, measures 115-116. The score includes parts for Violin I, Violin II, Viola, Cello, Double Bass, Flute, Clarinet, Bassoon, Horn, Trumpet, Trombone, and Piano. Measure 115 starts with a dynamic of *p* and *dim.*. Measure 116 begins with a dynamic of *pp*. The piano part features sustained notes and eighth-note patterns. The strings provide harmonic support with sustained notes and eighth-note patterns. The woodwind section includes sustained notes and eighth-note patterns. The brass section includes sustained notes and eighth-note patterns. The percussion section includes sustained notes and eighth-note patterns. The piano part ends with a dynamic of *pp*.

A musical score page showing measures 120-121. The top system features a piano part with a dynamic marking of *pp*. The bottom system shows a bassoon part with a dynamic marking of *p*. The score includes multiple staves for various instruments.

125

cresc.

pizz.

cresc.

cresc.

cresc.

130

E

ff

ff

ff

ff

ff

ff

ff

ff

135

feroce

fz

fz

fz

fz

ff

ff

ff

ff

A musical score page showing two staves of music. The top staff is for the orchestra, featuring multiple parts with various clefs (G, C, F) and dynamic markings like fz (fortissimo). The bottom staff is for the piano, also with multiple parts and dynamic markings. The music consists of six measures, with measure 12 concluding with a repeat sign and a double bar line.

Musical score for orchestra, page 140, section F. The score consists of five staves. The top staff shows a melodic line with grace notes and slurs. The second staff has dynamics "dimin." and "pp". The third staff has dynamics "dimin." and "pp". The fourth staff has dynamics "dimin." and "pp". The bottom staff has dynamics "dimin." and "pp". The key signature changes to F major at the beginning of section F.

145

CRES.

CRES.

CRES.

CRES.

A musical score page showing four staves of music for orchestra and piano. The top staff is for the piano, featuring a treble clef, a key signature of one sharp, and a tempo marking of 150. The piano part consists of eighth-note patterns. The subsequent three staves are for the orchestra, each with a bass clef and a key signature of one sharp. The first orchestra staff contains sixteenth-note patterns. The second staff has a dynamic of *f*. The third staff has dynamics of *mf* and *mfp*. The fourth staff has a dynamic of *fs*. The score includes various slurs, grace notes, and rests.

10 G

A musical score page featuring four staves of music. The key signature is G major (one sharp). Measure 155 starts with a dynamic of f_z for the first two voices, followed by a piano dynamic (p) for the third voice. The bassoon has a sustained note. Measure 156 begins with a forte dynamic (f) for the bassoon. Measures 157-158 show woodwind entries with grace notes and slurs. Measure 159 features a dynamic of f_z for the bassoon. Measures 160-161 show woodwind entries with grace notes and slurs. Measures 162-163 show woodwind entries with grace notes and slurs. Measures 164-165 show woodwind entries with grace notes and slurs. The bassoon part includes dynamic markings such as p , f_z , p , f , f_z , f , p , p , pp , and pp . Measure 165 ends with a dynamic of f_z .

170

175

180

185

190

crescendo -

pp

pp

pp

pp crescendo -

195 I

f

ff

ff

ff

200 cresc.

fz

fz

fz

fz

fz

fz

p

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

205

f dim.

f dim.

f dim.

f dim.

f dim.

p pp

p pp

p pp

pp

210

f

p

cresc.

f

215

ritard.

pp

pp

J in tempo

220

pp

pp

pp pizz.

arco

[*pp*]

225

ff

225

cresc.

p dim.

cresc.

p dim.

cresc.

p dim.

cresc.

p dim.

pp

pp

pp

pp

230

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

235 ritard.

fp

dim.

p

dim.

p

pp

p

dim.

p

pp

pp

pp

K in tempo

tranquillo

240

pizz.

p

245

arco

p

250

arco

p

p

255

pp

pp

pp

pp

260

dim.
pp
dim.
dim.
pp
dim.
pp

L 265

p
pp
pp
pp

p
f
dim.
p

270

dim.
dim.
dim.
dim.

275

M

pp

#8

ppp

ppp non legato

pp

280

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

285

N

290

pp

ff

pp

pp

pp

295

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

300 rit.

f

f

p

pp

pp

dim.

O in tempo

poco a poco string.

305

sempr. cresc.

sempr. cresc.

sempr. cresc.

sempr. cresc.

sempr. cresc.

Vivace

310

f
fz
fz
fz
fz

315

Tempo I.

ff
fz
ff
fz

ff
fz
ffz
fz

ff
fz
ffz
fz

ff
fz
ffz
fz

315A

fp
fp
fp
fp

dim.
dim.
dim.
dim.

pp morendo
pp morendo
pp morendo
pp morendo

320

ritard.

ppp
ppp
ppp
ppp

325

II

Poco adagio e molto cantabile

p espressivo

dim.

p

dim.

pp

dim.

dim.

sul G

pp

pp

pp

pp

sul G

pp

pp

pp

10

A a tempo

stringendo

ten.

p

15

ten.

dim.

p

ten.

dim.

p

ten.

dim.

p

20

B

pp

ten.

pp

pp

p

p

p

25

f

p

pp

p

pp

sul G

espressivo

pizz.

pp

pp

pp

30

cresc.

dim.

cresc.

dim.

cresc.

dim.

p

C

pp

pizz.

arco

express.

35

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

D

50

pp

55

f

pp

cresc.

dim.

pp

cresc.

f

dim.

cresc.

f

dim.

cresc.

f

dim.

E

65

p

pp molto espress.

pp

pizz. 6

pp

Musical score for orchestra, page 25, measures 70-75.

The score consists of four staves (Violin I, Violin II, Cello, Bass) in common time, key signature of one flat.

Measure 70: Violin I (G clef) plays eighth-note pairs. Violin II (C clef) plays eighth-note pairs. Cello (C clef) plays eighth-note pairs. Bass (F clef) plays eighth-note pairs. Dynamics: *p*, *pp*.

Measure 71: Violin I (G clef) plays eighth-note pairs. Violin II (C clef) plays eighth-note pairs. Cello (C clef) plays eighth-note pairs. Bass (F clef) plays eighth-note pairs. Dynamics: *cresc.* 5, *cresc.*

Measure 72: Violin I (G clef) plays eighth-note pairs. Violin II (C clef) plays eighth-note pairs. Cello (C clef) plays eighth-note pairs. Bass (F clef) plays eighth-note pairs. Dynamics: *cresc.* 3, *cresc.*

Measure 73: Violin I (G clef) plays eighth-note pairs. Violin II (C clef) plays eighth-note pairs. Cello (C clef) plays eighth-note pairs. Bass (F clef) plays eighth-note pairs. Dynamics: *pp*.

Measure 74: Violin I (G clef) plays eighth-note pairs. Violin II (C clef) plays eighth-note pairs. Cello (C clef) plays eighth-note pairs. Bass (F clef) plays eighth-note pairs. Dynamics: *p*, *pp*.

Measure 75: Violin I (G clef) plays eighth-note pairs. Violin II (C clef) plays eighth-note pairs. Cello (C clef) plays eighth-note pairs. Bass (F clef) plays eighth-note pairs. Dynamics: *pp*.

Measure 76: Violin I (G clef) plays eighth-note pairs. Violin II (C clef) plays eighth-note pairs. Cello (C clef) plays eighth-note pairs. Bass (F clef) plays eighth-note pairs. Dynamics: *sul G*, *p*, *pp*.

Measure 77: Violin I (G clef) plays eighth-note pairs. Violin II (C clef) plays eighth-note pairs. Cello (C clef) plays eighth-note pairs. Bass (F clef) plays eighth-note pairs. Dynamics: *pp*.

Measure 78: Violin I (G clef) plays eighth-note pairs. Violin II (C clef) plays eighth-note pairs. Cello (C clef) plays eighth-note pairs. Bass (F clef) plays eighth-note pairs. Dynamics: *pp*.

Measure 79: Violin I (G clef) plays eighth-note pairs. Violin II (C clef) plays eighth-note pairs. Cello (C clef) plays eighth-note pairs. Bass (F clef) plays eighth-note pairs. Dynamics: *pp*.

Measure 80: Violin I (G clef) plays eighth-note pairs. Violin II (C clef) plays eighth-note pairs. Cello (C clef) plays eighth-note pairs. Bass (F clef) plays eighth-note pairs. Dynamics: *pp*.

A musical score page featuring four systems of music for string instruments. The top system starts with a dynamic of $\frac{3}{4}$ time signature, G clef, and includes measures with eighth and sixteenth-note patterns. Subsequent systems show various dynamics like crescendo (*cresc.*) and decrescendo (*dim.*), along with performance instructions such as *ten.*, *fp*, *arc*, and *fz*. The bottom system begins with a dynamic of $\frac{2}{4}$ time signature, G clef, and includes measures with eighth and sixteenth-note patterns, with dynamics like *pp*, *vp*, *pp sempre*, and *pp sempre*.

G₈₅

90

III
SCHERZO

Allegro vivo

25

fp *fp* *f* *fz* *p* *dimm.*

pp *f* *fz* *fz* *fz* *p* *dimm.*

pp *f* *fz* *fz* *fz* *p* *dimm.*

f *fz* *fz* *fz* *p* *dimm.*

31

pp *pp* *pp* *pp*

pp *pp* *pp* *pp*

pp *pp* *pp* *pp*

pp *pp* *pp* *pp*

36

pp *pp* *espress.* *pp* *cresc.*

pp *pp* *espress.* *pizz.* *cresc.*

pp *pp* *pp* *cresc.* *cresc.*

41

ff *ff* *ff* *ff* *ff*

B

dolce

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

50

dim.

pp

mf

dim.

dim.

pp

mf

dim.

dim.

pp

mf

dim.

dim.

60

p

dim.

p

dim.

p

dim.

p

dim.

pp

pp

p

p

pizz.

70

f

cresc.

cresc.

f

arco

cresc.

cresc.

f

f

f

f

75

f
fz
fz
fz
f
fz
fz
fz
fz
fz
dim.
dim.

80

p
pp
p
pp
p
pp
p
pp
Fine

TRIO
Liستesso tempo

85

v dolce
p3
p
p

95

100

105

pp

pp

g 3

pp

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

110

f

dim.

p

p dolce

dim. 3

p 3

dim.

p

dim.

p

115

120

f

dim.

p

dim. 3

p 3

dim.

p

dim.

p

125

f

dim.

p

dim. 3

p 3

dim.

p

dim.

p

130

pp

pp

pp

cresc.

cresc.

cresc.

D

140

fz

fz

fz

fz

fz

fz

145

dim.

dim.

dim.

p

pp

pp

pp

155

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

160
mf
cresc.
mf
cresc.
mf
cresc.
mf
cresc.

E

165

fp
pp
dim.
pp

fp
p
dim.
pp

fp
fp
pp

pp

170

pp

pp sempre

pp sempre

pp sempre

pp sempre

180

p

p

p

f

185
186
187
188
189
190

195
196
197
198
199

200
201
202
203
204

210
211
212
213
214

215

225

220

225

230

235

H

240

pp
pp
pp
pp sempre

245

pp sem-
pp sempre
pp sempre

250

pre
pp
pp
pp

255

f
f
f
f

f dim.
f
f
f

I

260

p
p
p
p

cresc.
cresc.
cresc.
cresc.

8..... 265

[sim.]

pizz.

f

270

dim.

280

poco a poco rit.

pp

pp

pp

pp

285

290

in tempo

ritard.

295

p

pp

Scherzo D.C. al Fine

IV
FINALE

Vivace

5

10

15

20

25

p cresc.

fz

fz

fz

fz

fz

fz

fz

p non legato

30

A

35

45

cresc.

50

55

60 B

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

70

C

75

80

80

p

mf

cresc.

p

mf

cresc.

p

mf

cresc.

85

f

fz

fz

fz

fz

fz

90

[fz]

fz

fz

95

fz

fz

fz

fz

100

D

p

p

p

105

#

dim.

#

dim.

#

dim.

#

dim.

110

pp

120

pizz.

pp

p

pizz.

fz

p

p

125

p

p

p

pp

pp

pp

130

arco

arco

ff

arco

Musical score for orchestra and piano, page 135-165. The score consists of five systems of music, each with multiple staves for different instruments. The key signature changes frequently, including E major, B major, A major, and G major. Measure numbers 135, 140, 145, 150, 155, 160, and 165 are indicated at the top of each system. Dynamic markings such as *poco a poco cresc.*, *fz*, *ff*, *f*, *p*, and *fp* are used throughout. The score features complex rhythmic patterns and harmonic shifts, typical of late 19th-century symphonic writing.

F

fz -> p non legato

170

p

mf

fz

fz

p

p

mfp

f

mp

mp espressivo

mp

dim.

pp

dim.

pp

dim.

pp

dim.

pp

185

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

mf

195

ff

200

G

f

205

210

215

H

220

dim. *pp*

pp

pp

dim. *pp*

dim. *pp*

225

pp

230

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

235

f

f

f

f

240

245

I

250

[f]

255

f

ff

f

f

f

f

f

260

cresc.

cresc.

cresc.

fz

fz cresc.

265

dim.

p

fz

dim.

p

dim.

p

270

275

pp

pp

pp

pp

pp

280

280

J

285

dolce

pp

pp

pp

pp

290

290

f

p

p

p

p

p

dim.

dim.

dim.

dim.

300

pp

pp

pp

pp

pp

pp

305

310

f

f

f

f

f

f

cresc.

315

f

f

f

f

f

fz

cresc.

fz

fz

fz

320 K

fz

fz

f

dolce dim.

dim.

dim.

p

p

p

dim.

p

325

sempre più p

sempre più p

sempre più p

sempre più p

330

ritard. in tempo

335

pp

pp

pp

pp

[*pp*]

p espress.

340

pizz.

p

dim.

pizz.

pp

pp

pp

345

p

p

Musical score for orchestra and piano, page 12, measures 350-395.

Measure 350: Violin 1 (pp), Violin 2 (pp), Cello (dim.), Bass (dim.). Dynamic: *L arco*. Measure 355: Violin 1 (pp), Violin 2 (pp), Cello (dim.), Bass (dim.). Dynamic: *fz*. Measure 360: Violin 1 (poco a poco cresc.), Violin 2 (poco a poco cresc.), Cello (fz), Bass (fz). Dynamic: *fz*. Measure 365: Violin 1 (poco a poco cresc.), Violin 2 (poco a poco cresc.), Cello (fz), Bass (fz). Dynamic: *fz*. Measure 370: Violin 1 (ff), Violin 2 (ff), Cello (ff), Bass (ff). Dynamic: *fp*.

375

poco a poco cresc.

poco a poco cresc.

poco a poco cresc.

380

cresc.

fz.

fz.

385

f sempre cresc.

f sempre cresc.

f sempre cresc.

f sempre cresc.

ff

ff

ff

390

ff

f

f

395

400

405

N grandioso

ff

410

dim.

dim.

dim.

dim.

415

p

420

pp morendo

pp morendo

pp morendo

425

p *espress.*

430

435 *poco a poco ritard.*

p

pp

p

pp

445

O
Un poco meno mosso

pp

b

455

450

dim.

p

pp

455 *ritard.*

dim.

p

pp

accel.

460

molto rit.

f

f

f

pp

pp

pp

Tempo I.

465

470

p

p

f

f

f

f

cresc. ed accel.

475

475

480

ff

ff

ff

ff

ff

ff

ff

ff

10. XI. 1881

VYDAVATELSKÁ ZPRÁVA

PRAMENY:

a) Rukopis, uložený v hudebním oddělení Národního muzea v Praze pod č. inv. 837/52 má 21 stran 24 rádkového notového papíru, formátu 305×422 mm, v položené vazbě. Spolu svázána je partitura „Legend“ (orchestrální verše), inv. č. 836. Na první straně rukopisu je titul: *Quartett, op. 61, Herrn Hofkapellmeister Josef Hellmesberger gewidmet* (věnování je tužkou škrtnuto), *Ant. Dvořák 18 25/10 81*. Při ukončení 1. části III. věty je datum: *18 2/11 81*, na konci celého díla je Dvořáková poznámka: *V Praze dne 18 10/11 81.*

b) Vydání sy N. Simrock v Berlině, edici číslo 8280, Copyright 1882.

Základ našeho vydání byl vzat tisk Simrockův, vydaný za života skladatele a bezpochyby za jeho přímé účasti. Byl pečlivě porovnán s autografem. Podstatnější odchylky pramenů jsou uvedeny ve vydatelských poznámkách („Annotazioni“). Podle autografu byly v našem vydání opraveny zřejmě tiskové omyly a doplněny podrobnosti ve vydání Simrockově opomněuté. Dále podle obdobných míst obou pramenů byla doplněna chybějící drobná přednesová znaménka. Závažnější doplňky vydatelů jsou uvedeny v hranatých závorkách [].

ZKRATKY:

A = autograf

S = vydání Simrockovo

SN = nové vydání Státního nakladatelství KLHU
Viol. I, II = housle I, II

Vla = viola

Vclo = violoncello

[!] = přepsání v autografu nebo chyba v tisku

Vers. I, II = původní znění, změněné skladatelem již v autografu

Velká arabská číslice označuje takt, malá číslice příslušnou notu, ev. akord v taktu; pomlky se nepočítají.

REVISIONSBERICHT

QUELLEN:

a) Das in der Musikabteilung des Nationalmuseums in Prag unter Inv. Nr. 837/52 erliegende Manuskript umfaßt 21 Seiten 24zeiligen Notenpapiers vom Format 305:422 mm in Halbleder gebunden. Mit eingebunden ist die Partitur der „Legenden“ (Orchesterfassung), Inv. Nr. 836. Auf der ersten Seite des Manuskripts steht die Aufschrift: *Quartett, op. 61, Herrn Hofkapellmeister Josef Hellmesberger gewidmet*, (die Zueignung ist mit Bleistift gestrichen), *Ant. Dvořák 25. 10. 1881*. Am Schluß des ersten Teils des III. Satzes steht das Datum: *2. 11. 1887*, am Ende des ganzen Werkes Dvořáks Anmerkung (tschechisch): *Prag, am 10. 11. 1887*.

b) Die Ausgabe der Firma N. Simrock in Berlin, Ed. Nr. 8280, Copyright 1882.

Als Grundlage für die vorliegende Ausgabe diente der Druck von Simrock, der zu Lebzeiten des Komponisten und zweifellos unter seiner persönlichen Mitwirkung herausgegeben worden ist. Er wurde mit dem Manuskript sorgfältig verglichen. Auf wesentlichere Abweichungen der Quellen wird in den Anmerkungen der Herausgeber („Annotazioni“) hingewiesen. Nach dem Manuskript wurden in unserer Ausgabe offensichtliche Druckfehler berichtet und in der Simrock-Ausgabe übersehene Details ergänzt. Ferner wurden fehlende kleinere Vortragszeichen nach analogen Stellen im Manuskript und in der Druckausgabe ergänzt. Bedeutsamere Ergänzungen der Herausgeber sind in eckigen Klammern [] angeführt.

ABKÜRZUNGEN:

A = Originalmanuskript

S = Ausgabe des Verlags Simrock, Berlin

SN = die vorliegende Ausgabe des Staatsverlags KLHU
Viol. I, II = Violine I, II

Vla = Viola

Vclo = Violoncello

[!] Verschreibungen im Manuskript oder Druckfehler

Vers. I, II = ursprüngliche, vom Verfasser bereits im Manuskript abgeänderte Fassung

Große arabische Ziffern bezeichnen den Takt, die ihnen beigefügten kleinen Ziffern die entsprechende Note, bezw. Akkord innerhalb des Taktes; Pausen werden nicht mitgezählt.

EDITORS' NOTES

SOURCES:

a) The manuscript kept in the Music Department of the National Museum in Prague sign. 837/52 contains 21 pages of 24 stave music paper 305:422 mm in half-leather covers. In the same covers the score of the "Legends" (orchestral version, sign. 836) is bound. The first page of the manuscript bears the inscription "Quartett, op. 61, Herrn Hofkapellmeister Josef Hellmesberger gewidmet [the dedication is crossed out in pencil] Ant. Dvořák 25. 10. 1881." At the end of the first part of the third movement there is the date "2. 11. 1881", at the end of the whole composition there is Dvořák's note (in Czech) "Prague 10. 11. 1881".

b) The edition by N. Simrock in Berlin, Ed. No. 8280, Copyright 1882.

Our edition is based on the Simrock print, published during the composer's lifetime and doubtlessly under his direct supervision. It has been carefully collated with the manuscript. The more important deviations between the sources are listed in the "Annotazioni". In our edition, obvious misprints and details omitted in Simrock's print have been corrected in accordance with the manuscript. Minor marks pertaining to reproduction have been added in accordance with analogous passages in both sources. The more important editors' addenda have been put within square brackets [].

ABBREVIATIONS:

A = manuscript

S = Simrock's edition

SN = the present edition by the State Publishing House KLHU
Viol. I, II = first and second violin

Vla = viola

Vcl = violoncello

[!] = slip in the manuscript or a misprint

Vers. I, II = the original version, changed by the composer in the manuscript

Large Arabic numerals indicate the bar, the small numbers beside them the note or chord in the bar, rests are not counted.

NOTES DE L'EDITEUR

SOURCES:

a) L'autographe déposé au département musical du Musée National de Prague, Nro. Inv. 837/52 contenant 21 pages de papier à musique à 24 portées, format 305:422 mm. Le volume, relié demi-cuir, renferme en outre la partition complète de la version d'orchestre des „Légendes“, Nro. inv. 836. Sur la première page du manuscrit se trouve l'inscription suivante (en allemand): *Quatuor, op. 61, dédié au chef d'orchestre de la Cour, M. Joseph Hellmesberger* (la dédicace est biffée au crayon), *Ant. Dvořák 25. 10. 1881*. A la fin de la première partie du troisième mouvement, on lit la date: *2. 11. 1881*, à la fin de l'œuvre entière, cette remarque (en tchèque) de Dvořák: *A Prague le 10. 11. 1881*.

b) Edition N. Simrock, Berlin, Nro. éd. 8280, Copyright 1882.

C'est l'édition imprimée Simrock, parue du vivant du compositeur et sans doute avec son active collaboration qui a été prise pour base de notre édition nouvelle: Elle a été soumise à une comparaison minutieuse avec l'autographe. Les différences un peu notables entre les sources sont signalées dans les annotations („Annotazioni“). D'après l'autographe, on a corrigé les fautes d'impression manifestes et complété les détails omis dans l'édition Simrock. On a encore complété, d'après les passages analogues de l'autographe et de l'édition imprimée, les petits signes d'exécution qui manquaient. Les compléments de quelque importance apportés par les éditeurs sont mis entre crochets [].

ABRÉVIATIONS:

A = Autographe

S = Edition Simrock

SN = la présente édition des Editions Nationales KLHU
Viol. I, II = Violon I, II

Vla = Alto

Vcl = Violoncelle

[!] = erratum dans l'autographe ou faute d'impression

Vers. I, II = version primitive changée par le compositeur dès l'autographe

Un grand chiffre arabe indique la mesure, le petit chiffre qui le suit indique la note ou, le cas échéant l'accord respectif dans la mesure; les silences ne comptent pas.

VYDAVATELSKÉ POZNÁMKY
ANNOTAZIONI

I.

43—44 Vers. I.:

62 Viol. II, S: $b - b^1 - f^2$, Sn = A

169—172 Vclo, Versio I.:

II.

1 Vers. I.: *Andante*, vers. II.: *Adagio*

35_g 36_s Vla, A: *ges-* (!), Sn = S

53—54 Vers. I.:

69 Viol. I.: Vers. I.:

92—94 Vers. I.:

95_v Viol. I., A: *fes^a* (!) SN = S

III.

75 Vers. I.:

251 Vers. I.:

266 Vers. I.:

IV.

97—100 Vers. I.:

149_{1, 2} Vla, A: *h*, *gis*, SN = S

149_{1, 2} Vclo, A: *H*, *Gis*, SN = S

227—228 Vers. I.:

231—234 Vers. I.:

241—242 Vers. I.:

262 Vers. I.:

281 Vers. I.:

435_a Vcl. A: E, SN = S

Antonín Pokorný, Karel Šolc